

співвідношення, взаємозв'язок морального і професійного обов'язків, вироблення правил посадової поведінки які потім закріплюються відповідними інструкціями.

Спортивна деонтологія, на наш погляд, якраз і покликана розкрити моральну основу професійних обов'язків усіх причетних до спорту людей.

ЛІТЕРАТУРА

1. В.В.Джунь, А.І.Коваленко. До питання про етику спорту як прикладну дисципліну: спроба означення предмета//Здоровий спосіб життя: Збірник наукових статей IV міжрегіональної(II міської) науково-практичної конференції(17-18 вересня 2004р.м.Славута).-Львів, 2004.- С.26-29.

2. Див.: В.В.Джунь, А.І.Коваленко і ін. Специфіка пізнання "спортивної реальності" як культурного об'єкта(Методологічний аспект)//III Регіональна науково-практична конференція"Роль фізичної культури і здорового способі життя"/ Тези доп.,Львів,1992.-С.110-112. Н.В.Коваленко, В.В.Джунь. До обґрунтування об'єктивних підстав розширення поняттєвого апарату осмислення спорту в процесі національно-культурного відродження. - Там само.-С.117-119. В.В.Джунь., Я.В.Тимчак. Філософсько - культурологічний смисл впровадження української спортивної термінології//Фізична культура та спорт – важливий фактор виховання особистості та зміцнення здоров'я населення. /Тези звітн. наук. практ. конф. викл. ін-ту за 1993р. Львів, 1994. С.16-18. В.В.Джунь.Українська філософія як фактор утвердження українського спорту(Методологічний аспект)// Фізична культура та спорт – важливий фактор виховання особистості та зміцнення здоров'я населення /Тези звітної науково-практичної конференції за 1994 р., Львів, 1995.С.3-5.

3. В.В.Джунь, А.І.Коваленко. Морально-етичні проблеми розвитку сучасного спорту в Україні. Проспект дослідження / Звіт про науково-дослідну роботу. Львів, ЛДІФК, 2001.–18 стор. Умови одержання звіту: без обмежень. 76000, м. Львів, вул..Костюшка, 11, ЛДІФК

4. Рюс Ж. Поступ сучасних ідей. К., 1998.- С.-528.

5. Там само.

6. Leksykon filozofii klasycznej. Люблін, 1997.- С.-174

7. Там само. С.-176.

8. Рікер П. Навколо політики. К.,1995.- С.-269.

9. Вебер М. Соціологія. Загальноісторичні аналізи. Політика. К.,1988.- С.-180-181.

10. Рікер.П. Навколо політики.К.1995. -С.-270.

С.А. ЄРЬОМІН

САМООСВІТА В СИСТЕМІ ПІДГОТОВКИ КУРСАНТІВ ВВНЗ З ДИСЦИПЛІНИ „ФІЗИЧНА ПІДГОТОВКА”

У статті визначається місце самоосвіти в системі підготовки курсантів ВВНЗ з дисципліни „Фізична підготовка”. Розкривається значущість самоосвіти, в процесі якої проходить цілеспрямований відбір необхідної інформації для успішної практичної діяльності майбутніх офіцерів збройних сил.

В статті рассматривается роль самообразования в системе подготовки курсантов ВВУЗ по дисциплине „Физическая подготовка”. Раскрывается значение самообразования, в процессе которого проходит целенаправленный отбор необходимой информации для успешной практической деятельности будущих офицеров вооружённых сил.

In the article is determined the location of independent education in the system of preparation of cadets of Higher soldiery educational establishments from discipline „Physical preparation”. Meaningfulness of independent education which the purposeful selection of necessary information for successful practical activity of future officers of military powers passes in the process of opens up.

Постановка проблеми. Аналіз останніх досліджень і публікацій. Підготовка військового спеціаліста, який відповідає сучасним вимогам професійної армії, передбачає під час навчання у вищому військово-навчальному закладі (ВВНЗ) формування вмінь і навиків щодо виконання професійних обов'язків за майбутнім фахом. З цією метою перед навчальним процесом ВВНЗ ставиться завдання створити належні умови для забезпечення стійкої зацікавленості курсантів ВВНЗ до постійного оволодіння знаннями, в тому числі і з питань фізичної підготовки і спорту, їх систематизації і закріплення, а також для підвищення мотивації курсантів до регулярних занять фізичними вправами. Виконання цих завдань вимагає від викладачів застосування різних форм навчання, що забезпечують активне оволодіння курсантами навчальним матеріалом. Активізації начального процесу, як показали дослідження різних спеціалістів у галузі фізичного виховання [1, 2, 3], сприяє використання всіх видів самостійної роботи слухачів ВВНЗ.

Мета дослідження. Визначити місце самоосвіти в системі підготовки курсантів ВВНЗ з дисципліни „Фізична підготовка”.

Основні результати дослідження. Специфіка фізичної підготовки курсантів ВВНЗ полягає в тому, що вона з повним змістом загальних завдань фізичної підготовки, які пов'язані з удосконаленням фізичного розвитку військовослужбовців шляхом підвищення рівня функціонування всіх основних органів і систем, підвищення рівня витривалості, фізичних якостей, створення запасу життєво важливих і спеціальних рухових вмінь і навичок, збереження здоров'я, вирішуються завдання професійної підготовки майбутніх офіцерів різних військових спеціальностей.

Кожний офіцер повинен мати добрий фізичний стан, міцне здоров'я та високий рівень працездатності. Підтвердження цього є стаття в основному керівному документі з фізичної підготовки – Наставні з ФП у Збройних Силах України: *„...кожний офіцер, прапорщик, військовослужбовець надстрокової служби несе особливу відповідальність за свою фізичну підготовленість і зобов'язаний систематично займатися фізичними вправами, а бути постійно фізично готовим до виконання поставлених завдань”*. [4]. Крім того, практично кожен офіцер має підлеглих військовослужбовців і відповідно до своїх обов'язків має вести роботу з ними, що вимагає у них стійкої мотивації й потреби до регулярних занять фізичними вправами.

На сьогоднішній день у системі підготовки військових спеціалістів переважає репродуктивне, а не творче навчання. У ВВНЗ при проведенні занять із дисципліни „Фізична підготовка” перевага надається навчально-технічним знанням, які спрямовані на розвиток фізичних якостей курсантів та здачу ними контрольних завдань з фізичної підготовки. На жаль, самостійній роботі, на яку відводиться не менше 1/3 загального обсягу навчального часу дисципліни і яка є основним засобом засвоєння навчального матеріалу у вільний від занять час, як відводиться належної уваги [5]. Такий статус ВВНЗ приводить до того, що для навчального процесу характерна відсталість. Запізнення ефекту його впливу, коли всі переваги і недоліки в підготовці спеціаліста, в тому числі і з фізичної підготовки, проявляються лише під час їх майбутньої самостійної професійної діяльності. Звідси і слухні рекламації на адресу багатьох молодих офіцерів, які неспроможні взяти в своїй діяльності на первинну посаду повноцінно займатися професійною діяльністю, підтримувати належний рівень фізичної працездатності.

У сучасних соціально-економічних умовах все більше значення набуває свідомо активність особистості, яка забезпечує розумну життєдіяльність на перехідному етапі розвитку нашого суспільства в нових умовах відносин. Дане явище знаходить своє відображення і в підготовці військових фахівців. Здатність курсантів в цих умовах орієнтована на придбання знань за своїм фахом, розвиток всіх здібностей особистості, включаючи вміння навчатися, та підготовку до виконання різних громадських та професійних обов'язків [2].

Сьогодні в освітній сфері ведуча роль відводиться не механічному наповненню пам'яті знаннями, а активній діяльності наукового пізнання, теоретичними основами і прийомами самостійного пошуку та аналізу нової інформації. У свій час К.Д.Ушинський основним завданням школи вважав за *„...необхідність виробити різноманітні здібності учнів, привити їм звичку до навчання, вкласти в них бажання самостійно, без допомоги, набувати нові пізнання, завдяки чому чоловік буде вчитися все життя”* [2].

Одним із пріоритетних завдань викладачів ВВНЗ є навчання курсанта вчитися. Для цього необхідно здійснювати перенесення акценту науково-педагогічних працівників на пізнавальну роботу курсантів, вироблення у них навичок самоосвіти для наступного активного і творчого удосконалення своїх професійних знань і вмінь [2].

Самостійне вивчення навчального матеріалу повинно здійснюватись, практично, на всіх ступенях освіти, починаючи зі школи та закінчуючи навчанням в академії. Разом з тим, отримавши вищу освіту, молодий спеціаліст повинен пройти становлення на різних посадах при переміщеннях по службі та кар'єрі. При цьому чим вище посада, тим менше його навчають. І навпаки – збільшується необхідність передавати свої знання колегам по обов'язковому складу.

Як показує практика, багато курсантів самостійно не займаються фізичною підготовкою і спортом через відсутність спеціальних знань у цій сфері. В бібліотеках ВВНЗ мало доступних рекомендацій та навчальних посібників з питань змісту і методики самостійних фізичних тренувань. Саме тому викладачам кафедри фізичної підготовки і спорту ВВНЗ потрібно спрямувати свою роботу на розробку рекомендацій і програм для самостійного розвитку фізичних якостей, оволодіння військово-прикладними навичками, збереження свого рівня фізичного розвитку і стану здоров'я, проведення самоконтролю під час самостійних фізичних тренувань.

Вирішення навчання курсантів суттєво підвищується значущість самоосвіти, в процесі якої проходить селекційний відбір необхідної інформації для успішної практичної діяльності офіцера. Наприклад, всі курсанти ВВНЗ, які на заняттях з дисципліни „Фізична підготовка” отримують однаковий обсяг теоретичних знань щодо методики розвитку витривалості. Але, кожен з них по-різному самостійно закріплює отримані знання. Недостатня практична робота по реалізації отриманих знань може негативно проявитися в процесі службової діяльності майбутніх офіцерів (наприклад, командира взводу) при проведенні занять фізичної підготовки в підпорядкованім підрозділі з розділу „Прискорене пересування”. З урахуванням цих обставин кожен командиром взводу виникає конкретне завдання по відновленню або всебічному поглибленню знань із зазначеного питання.

У ВВНЗ МО України поступають абітурієнти із всієї України з різним рівнем фізичної підготовленості. Серед них є такі, що мають запас спеціальних знань і високий рівень фізичної підготовленості та такі, що мають середній і низький рівні фізичного розвитку. Такий стан спонукає до вивчення особливостей самостійної

роботи курсантів з різним рівнем підготовленості, розвитку і орієнтації. Отже, самостійна робота повинна стати провідним елементом самонавчання, самоосвіти і самовиховання курсантів.

Висновок. Таким чином, самоосвіта є тим дієвим зв'язувальним елементом системи підготовки курсантів ВВНЗ з дисципліни „Фізична підготовка”, яка дозволяє:

- активізувати пізнавальну діяльність тих, хто займається фізичними вправами;
- поєднати теоретичні знання з фізичної підготовки із конкретними реальними діями майбутнього фаху;
- забезпечити предметну взаємодію між професійною та фізичною підготовкою курсантів ВВНЗ.

ЛІТЕРАТУРА

1. Белов Р.А., Сермеев Б.В., Третьяков Н.А. Самостоятельные занятия студентов физической культурой. – К.: Высшая школа, 1988. – 208 с.
2. Братцев А.А., Илюшечкин А.Э. Самостоятельная физическая тренировка офицеров. Учебное пособие. – М., 1986. – 72 с.
3. Индивидуальная физическая тренировка офицеров / Ю.К. Демьяненко, С.Г. Терещенко, Р.М. Кадыров, Н.Б. Галкин: Методическое пособие. – Л.: ВДИФК, 1982. – 114 с.
4. Настанова з фізичної підготовки і спорту Збройних сил України 1997 року. (НФП – 97р.) – К.: МО України, 1997.
5. Положення про організацію навчального процесу в вищих навчальних закладах України затвердженого наказом Міністерства освіти України № 161 від 2 червня 1993 року.

А.М.ЗАЧЕПА

УКРАЇНЬСЬКА НАЦІОНАЛЬНА ІДЕЯ В АРМІЙСЬКОМУ КОЛЕКТИВІ ЯК ЧИННИК ФОРМУВАННЯ ЗДОРОВОЇ НАЦІЇ

Сучасна українська армія виконує усі функції котрі властиві їй як своєрідному соціальному утворенню. Проте вона їх реалізує у особливих обставинах – за умов розбудови незалежної держави. Це накладає певний відбиток на процеси, що відбуваються в армійському середовищі.

Современная украинская армия исполняет все функции, которые свойственны ей как своеобразному социальному образованию. Несмотря на это она их реализует при особых обстоятельствах – в условиях строительства независимого государства. Это накладывает определенный отпечаток на процессы, что происходят в армейском коллективе.

The Ukrainian military doctrine is an aggregate of ideas reflected the political views on a possibility of war prevention, creation of the essential and reliable defense potential which will guarantee the stoppage of an aggressor. When the Ukrainian military doctrine was forming, all the facts which influence on it were taking into consideration. The national idea of the Ukrainian state is an international base of such facts.

Україні потрібна сучасна боездатна армія, яка б служила гарантом її територіальної цілісності та незалежності. Така армія має бути побудована на принципово нових підходах, в основі яких лежить українська національна ідея, нова система і зміст сукупності військово-соціальних відносин. Це вимагає нового осмислення і дослідження соціальної природи армії, закономірностей її існування та функціонування [3].

Водночас реалізація воєнної реформи в Україні неможлива без військових керівників – професіоналів, які мають володіти здібностями наукового пошуку шляхів, способів і засобів удосконалення стилю своєї роботи в питаннях підвищення бойової готовності, регулюючого впливу на складні соціальні процеси, котрі відбуваються у військових формуваннях.

Найважливішими видами діяльності армії в суспільстві, якими вона реалізує своє історичне призначення є:

- безпосереднє застосування зброї у збройній боротьбі;
- опосередковане її застосування у воєнно-політичному насильстві;
- участь армії, як суспільної організації, в економічній, соціальній та духовній сферах життя суспільства. В цих видах діяльності вона виконує загальні й специфічні функції, під якими розуміють сукупність відношень між армією і суспільством.

Які ж функції виконують Збройні сили України на даному етапі? До зовнішніх відноситься функція захисту від зовнішнього ворога і миротворча функція.

Забезпечення оборони України від агресора – завдання і актуальне, і перспективне. Поки Україна буде зберігати свою роль у міжнародній системі, поки існують потенційні джерела небезпеки для територіальної цілісності й незалежності, поки існують армії в інших державах (у тому числі в сусідніх), поки світ реально не став на шлях реального роззброєння, поки ще деякі міждержавні проблеми розв'язуються за допомогою сили, – на армію буде покладено завдання захищати націю від будь-якої зовнішньої агресії чи небезпеки [1].